19e Jaar, No. 41. — 'SHERTOGENBOSCH. — Donderdag 8 April 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
voor de Stad, f 12.
franco per post, » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemalen in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaturdag.)

AAN DEN HEER GROOFF TE 'S HERTOGENBOSCH.

Welkom! driemaal welkom! edele Banneling, deugdzame Kerkvoogd, onvergelijkelijke Grooff! welkom in onze wallen! Uit naam van alle Katholijken dezer stad roepen wij U het welkom toe! Ontvang het, benevens de hulde van onze onbegrensden eerbied, vrome bewondering en onvergankelijke dankbaarheid, voor de waardigheid en apostolische standvastigheid, waarmede gij de regten onzer H. Kerk, onzer Godsdienst en van ons Catholijken verdedigd en gehandhaafd hebt. Daarboven, in het boek des Heeren, staat uw naam met gulden letters aangetekend, daar wacht U het loon dier verheven deugden, welke wij slechts bewonderen en eerbiedigen kunnen.

Waarom hebben wij uwe komst in ons midden niet vooruit geweten, waarom verlaat gij ons weder zoo spoedig? Doch wij eerbiedigen uwen wil en in onze harten leven voor altijd de gevoelens, welke alle Catholijken van Nederland jegens U bezielen en waarvan zij U een zoo luisterrijk, doch niet minder opregt en sprekend bewijs gegeven hebben.

Vaarwel dan, waardige Kerkvoogd! Vaarwel naar de West, waar de stem Gods U roept. Overal zullen gij op het vroeger toegezwoer apostolische deugden en verheven zelfopoffering ontvangen worden. Ook daar zal U eene ruime voldoening voor uw van liefde blakend hart, voor uwen apostolischen ijver en voor den onleschbaren dorst naar zielen, welke U verteert. En dan eenmaal.... Maar hier zwijgen wij biddend voor het Opperwezen, en van den God, die nooit zijne beminden verlaten zal, verwachten en hopen wij zegen en heil voor onze beklagenswaardige Oosters, uwe kinderen in de Oost.

Vaarwel! God zegene en versterke U, en spare U lang voor het heil van zoo vele Oosters, tot sieraad der Kerk Gods en tot stichting en bewondering harer getrouwe kinderen!!

ARRONDISSEMENTS-REGTBANK TE 'S BOSCH.

Audiëntie van dingsdag 6 april 1847.

ZAAK VAN DEN BURGEMEESTER VAN *NISTELRODE*,

tegen den heer H. G. Cremer, schrijver van het bekende stuk *« de Verstooteling »* voorkomende in de *Noord-Brabander* van den 21 december 1846.

In de voorlezing van de acte van beschuldiging worden de getuigen ongeroepen en het eerst verschijnt de heer Burgemeester van Nistelrode, die verklaart dat hij de vrouw, welke in gemeld « dichtstuk » genoemd wordt, heeft laten wegvoeren op eene goed overdekte huifkar met eenen pot met vuur en haar zelfs eenig geld van zich zelven gegeven had. Dat het hem dus hard gevallen was, in het gemelde dichtstuk op zoo eene wijze aangevallen te worden. ZEd. getuigt insgelijks wegens de in het werk gestelde pogingen tot eene bijlegging en inrekking der zaak; verklaart met het in de *Noord-Brabander* van den 9 januarij ll. geplaatste geen genoegen te hebben kunnen nemen en derhalve bij zijne aanklagt te blijven volharden. Door den aangeklaagde geïnterpelleerd omtrent het genoegen, hetwelk hij in die retractatie genomen had, geeft Z. Ed. Achtb. daaraan eene uitlegging, waarin Z. Ed. Achtb zich niet altijd evenzeer gelijk blijft, doch persisteert bij de verklaring, dat de retractatie niet naar zijn genoegen was en hij dus blijft persisteren.

De tweede getuige, de drukker en uitgever van *de Noord-Brabander*, verklaart slechts dat hij het geïncrimineerde stuk van den beklaagde ontvangen heeft met eenen daarbij gaanden brief, waarin het verzoek tot plaatsing vervat was.

Een derde getuige, wij meenen den hoofd-agent der policie te 's Bosch (want eene kletterende hagelbui belette ons 's manns woorden te hooren, toen hij zijne kwaliteit declineerde) heeft verklaard *de Noord-Brabander* van dien dag en het daarin voorkomende stuk *« de Verstooteling »* gelezen te hebben. Dit getuigenis strekte alleen, om de daad der *verspreiding* van het dagblad te bewijzen.

De vierde getuige, de heer van den Akker, ontvanger te Nistelrode; bij wien, volgens zijne verklaring, de heer burgemeester in den kost is, was met Z. Ed. Achtb. in de kamer aan het *koffij drinken* toen de bewuste vrouw zich bij Z. Ed. Achtb. aanmeldde. Get. verklaart, met welke mengelievendheid de Burgemeester die vrouw behandeld heeft, en verzekert dat Z. Ed. Achtb. dood nuchter was. Get. scheen eene uitvoerige lofrede op zijnen achtbaren commensaal in gereedheid gebragt te hebben, doch de Ed. Acht. heer Voorzitter gunde hem het genoegen niet dezelve voor te dragen.

Eindelijk de vijfde getuige, L. Kerckhof, boer te Nistelrode, wiens verklaringen dikwijls de lachspieren van het auditorium in beweging bragten, verklaarde de vrouw in eene goed overdekte kar naar Hintham vervoerd te hebben. Op de vraag van den president of het dien dag koud was, antwoorde hij: ja, het was koud; doch op dien dag was het niet erg koud; maar ja, ja, het was toch koud, want het was in den winter. Ten bewijze dat de vrouw vuur bij zich had, verklaarde getuige dat zijne kar tweemalen bijna in brand had gestaan. Gebrek had de vrouw onderweg niet geleden, want *hij heeft haar getracteerd op alles wat zij lustte*, zoo zeide de goede man.

Het verhoor van den beklaagde strekte tot niets anders dan om hem te doen verklaren dat hij de schrijver was van het gemeend dichtstukje en van de later daarop gevolgde retractatie.

Daarna wordt het woord gegeven aan het publiek ministerie, waargenomen door den Ed. Achtb. heer substituut-officier.

ZEd. Achtb. begint met te schetsen hoe weldadig de vrijheid van drukpers is en hoe te bejammeren, dat daarvan zoo dikwijls misbruik gemaakt wordt, hetgeen vooral in de laatste kolommen van den *Noord-Brabander* heeft plaats gehad(?). Onder anderen was dit het geval met het nommer van den 22 december ll. waarin, na een verteog, hetwelk Jan der kinde in de grootste onbangenaamheden kon gewikkeld hebben, het geïncrimineerde stuk voorkwam. Dit had reeds de aandacht van het publiek ministerie getrokken, tegen de Burgemeester van Nistelrode zijne klagt kwam indienen. Aan den drukker en uitgever van den *Noord-Brabander* werd, waarover hij aan het publiek ministerie niet dankbaar genoeg kan zijn (??), de keuze gegeven om den schrijver te noemen of zichzelven verantwoordelijk te stellen. Nu volgde eene persoonlijke uitvaring tegen den beklaagde, welke wij niet dezen, wedergeven; want de taal, door het publiek ministerie aldaar gevoerd, zou, indien wij dezelve in onze kolommen opnamen, ligt aanleiding kunnen geven tot eene vervolging, minstens van hoon en smaad, van de zijde des beklaagden. Intusschen zou men niet gedacht hebben zich ter audientie eener regtbank bevinden. De subst. off. doet daarna voorlezing van eene retractatie, zoo als die verlangd zou zijn geworden, en welke wij tot heden niet kenden; de bewoordingen waarin dezelve vervat is, maakten voorzeker de aanneming onmogelijk. Er werd gevorderd dat de aangeklaagde zou verklaren, dat hij den Burgemeester *schandelijk gelasterd* had, dat hij verklaarde dat de in zijn stuk vermelde daadzaken laster en onwaarheid waren, dat hij den burgemeester vergiffenis vroeg en hem uit den grond van zijn hart bedankte, dat hij zijne laaghartige daad niet verder vervolgde; met eene bijbepaling, dat die retractatie, voor rekening des beklaagden tweemalen zou geplaatst worden in een tental dagbladen, o. a. *de Noord-Brabander*, het *Handelsblad*, de *Arnh. Courant*, de *Vlissingsche Courant* en de *Kamper Courant*. Het spijt ons, dat curieus stuk niet woordelijk te kunnen mededeelen.

Wijders verklaarde het openbaar ministerie, dat zelfs in geval eener intrekking van den heer Burgemeester eene vervolging *ex officio* aan het zelve raadzaam en doelmatig ware voorgekomen, indien de leiding dier zaak aan hemzelven verbleven, hij aan het regt den loop zou hebben.

Nog verklaarde de edel achtb. heer subst. off. dat van de Hooge Regering geene bevelen tot vervolging waren gekomen; waarop een zirbundige lofrede op het publiek ministerie volgde, bij welk geene aanschrijvingen van de Regering noodig heeft om zijne pligten te volbrengen.

Eindelijk werden nog kortelings de punten uiteen gezet, waarin de laster bestond, welk laatste gedeelte eigenlijk slechts de adstructie der zaak mag genoemd worden; het overige was slechts *bombast*, hatelijke personaliteit en parodieering van de woorden en brieven des beklaagden.

De subst. officier vroeg nu den eisch, dat de aangeklaagde zou schuldig verklaard worden en veroordeeld tot 6 maanden gevangenis, f 1000 boete en ontzetting voor den tijd van 10 jaren der in het wetboek van strafregt omschrevene regten.

Daarop heeft de beklaagde in dezer voege zijne eigene verdediging voorgedragen.

Edel Achtbare Heeren!

Voor UEA. gedagvaard als schrijver en inzender van »een injurieus en lasterlijk Dichtstuk, geïntituleerd *de Kerstootelinge*" ten nadeele van den heer *Burgemeester van Nistelrode*, en geplaatst in *de Noord-Brabander* van 22 december 1846 en voorkomende in N. 151 van hetzelve, moge het mij vergund zijn, M. H., uwe toegevendheid te verzoeken, ten aanzien van de bewoordingen en den vorm van mijne verdediging.

Gebruik makende van het faveur, hetwelk de wet mij toekent mijne eigene zaak te mogen verdedigen, maak ik een begin met UEA. te betuigen, dat, daar het geheel tegen mijne bedoeling was, dat het woord *Nistelrode* voluit geschreven stond, ik wel gewenscht had, niet slechts, om de gevolgen welke voor mij daarin waren gelegen, maar om den schijn te vermijden dat eenigsperloneele vete tegen gemelden Burgemeester als de oorzaak zoude worden uitgelegd, zulks wane ook gekomen geweest.

Neen M. H. geene personaliteit jegens den Burgemeester van Nistelrode, dien ik nimmer te voren gekend heb, was de oorzaak mijner handeling. Verontwaardiging over de bejegening, eene halpbooze vrouw aangedaan, is de oorzaak mijner handeling geweest, toen mij de daadzaak van eene goede zijde was ter kennis gekomen.

Dat ik geene bedoeling had den heer Burgemeester te beleedigen, kan niet meer twijfelachtig zijn, wanneer men gelieft het oog te slaan op mijne handelingen sedert de plaatsing van het genoemd Dichtstukje. Want zoodra de heer Burgemeester zich bij mij vervoegde en mij, onder mededeeling dat hij was geïnformeerd dat ik de schrijver van hetzelve zoude zijn, te kennen gaf dat hij zich door hetzelve beleedigd achtte, toen heb ik mij dadelijk bereid verklaard openlijk te annonceren dat ik geene bedoeling heb gehad hem te beleedigen, en dat voor zoo verre hetzelve daartoe al mogt hebben aanleiding gegeven, ik zulks zoude intrekken, zoo als ik dan ook heb gedaan in het nummer van den *Noord-Brabander* van 9 jan. ll. waarmede de Burgemeester genoegen nam, en mij verzekerde dat bij alsnu van alle regtsvervolging zoude afzien.

Doch niettegenstaande de door ZEd. met hand en mond gedane belofte, was zulks echter het geval niet; want tweemalen, (de laatste reis na het ontvangen van eenen brief van gemelden heer Burgemeester) heb ik mij ten parquette van den heere Officier van Justitie vervoegd, ten einde het tusschen ons overeengekomen plan van retractatie tot stand te brengen, doch werd telkens afgewezen, hetgeen mij, te oordeelen naar genen brief des Burgemeesters, zonderling voorkwam.

Daar mijnde onkundig was of de zaak ter requisitie van den heer Burgemeester dan wel door het office zoude worden vervolgd, begaf ik mij op woensdag den 6 januarij in persoon naar Nistelrode alwaar ik den Burgemeester niet vond, en begaf mij op aanwijzing van daar naar Dinther alwaar ik ZEd. aantrof, en waar hij mij opnieuw verzekerde niets liever te wenschen dan de zaak ingetrokken te zien, en gaf mij ten einde zulks alnog te beproeven, eenen brief voor den heer Officier van Justitie mede, waarin ten slotte gestipuleerd was, dat de retractatie (waarvan het concept volgens des Burgemeesters beweren bij gemelden heer Officier was berustende), in de Courant van den daaraanvolgende *Zaturdag* moest geplaatst zijn, of dat hij anderen aan deze zaak weinig gevolg te zien gaven.

Hoe ik in deze heb gehandeld, hebben UEA. gezien, uit mijnen brief aan den heere Officier van Justitie door den uitgever der Courant bij den heer Regter-Commissaris overgelegd, en die aan het Proces-verbaal is geannexeerd geworden.

Ik kan voor UEA. niet verbergen, dat het mij zeer bevreemde toen ik na al het gebeurde vernam, dat de zaak evenwel zoude worden gepoursuiveerd, en dit deed bij mij de vraag ontstaan »of men mijne pogingen niet heeft willen doelloos maken."

Immers M. H. bestond er tusschen mij en den heer Burgemeester eene overeenkomst van wederzijdsche retractatie, waaraan ik van mijne zijde *geheel* heb voldaan, en waaruit naar mijne eerbiedige meening resulteert, dat indien al beleediging of kwetsing der kieschheid mogt hebben plaats gehad, (hetgeen ik niet kan toestemmen), zulks weggenomen is, door hetzelfde middel, en langs denzelfden weg, waardoor die beleedjging of kwetsing zoude zijn veroorzaakt, en er kan derhalve in eenen redelijken zin geene gegronde reden tot regtsvervolging meer aanwezig zijn, vooral wanneer men nagaat, eerstens dat de beleedigde partij afstand van zijne instantie heeft gedaan, en ten anderen dat feiten en delicten van meer ernstiger aard dikwerf onvervolgd blijven.

Doch die vervolging heeft evenwel plaats gehad, en ik ben daardoor in de verpligting gebragt, mij, wegens de tegen mij ingebragte beschuldiging voor UEA. te verdedigen.

Het moge mij vergund zijn UEA. op te merken, dat het dichtstukje »*de Kerstootelinge*" slechts het verhaal oplevert *van eene gebeurde daadzaak*, welke noch hoon of laster, noch kwetsing der kieschheid bevat, en welke bekendmaking door de politieke vrijheid en onafhankelijkheid der drukpers, door de wet zelve gewaarborgd, althans zeker niet verboden is, al moge ook een der daarin handelende personen als niet zeer menschlievend worden aangemerkt; dit laatste kan zeker niet aan den schrijver, maar wel aan den persoon worden toegewezen, die de handeling heeft bewerkstelligd, want ik kan niet beamen, zoo als de Burgemeester het mij heeft doen voorkomen, dat ZEd. als *dronkaard*, of als aan sterken drank *verslaafd* zoude zijn in het licht gesteld, vermits alsdan *geheel andere woorden zouden moeten zijn gebezigd geworden*, en aangenomen dat werkelijk hieromtrent eenigen schijn bestaan, zoude dan niet veeleer art. 471 No. 11 in plaats van de ingeroepen artikelen 222 en 367 en volgende, van het wetboek van strafregt hier van toepassing wezen?

Doch de verzending van Nistelrode naar Waalwijk van de huisvrouw van Jacobus in den Heep, heeft plaats gehad, dit zal wel niemand, en dus ook het office mij niet tegenspreken, het zakelijke van het Dichtstukje is dus niet uit de lucht gegrepen; nageroeg geheel Waalwijk zal bevestigen dat aldaar in het guurste weder, in de felste jagtsneeuw van den afgeloopen strengen winter, eene vrouw met een zeer jong kind, verkleumd van koude met eene enoverdekte kar is aangelegt, die geene andere woorden, dan klaagtoonen over de mishandeling haar, en hare familie in hare geboorteplaats Nistelrode aangedaan, kon voortbrengen.

Bij het onbepaalde van hoon en laster komt bij mij de vraag op: Was in den Burgemeester van Nistelrode ten laste gelegd?»

Zoo lang mij zulks niet bekend is, ben ik niet in de gelegenheid mij omtrent de beschuldiging breedvoeriger te verweren, en besluit E. A. H. met mijn leedwezen te betuigen dat ik niet in de gelegenheid ben geweest, op eene voor mij kiesche wijze, eenen verdediger te doen optreden, die beter dan ik, niet slechts de beschuldiging zoude hebben wederlegd, maar door zijne betrekking daartoe meer geregtigd ook uwe aandacht in eene breedvoerige pleitrede zoude gevestigd hebben, op het onbepaalde van hoon en laster, en op de regten der drukpers, — bij zoude in de kolommen der oppositiebladen hebben voorgelegd, en u op den tijdgeest wijzende, zijne rede daarmede hebben in verband gebragt."

Het publiek ministerie had reeds vooruit verklaard niet te zullen repliceren en hield woord.

De uitspraak is bepaald op dingsdag 13 april. Wij komen nader op deze zaak terug.

KERKELIJKE STAAT.

De korrespondentien uit Rome behelzen een aantal gewigtige en belangwekkende berigten, welke wij bij gebrek aan plaatsgebrek moeten nalaten voorlopig om volledig nommer in derzelver geheel te willen mededeelen.

GRIEKENLAND.

De laatste tijdingen, welke men te Athene uit Konstantinopel ontvangen heeft zijn van den 27 maart. Op die dagteekening had de Porte het antwoord van het grieksch gouvernement op haar ultimatum ontvangen. De heer Coletti volhardt in zijne weigering om de gevraagde genoegdoening te geven, indien de heer Mussurus naar Athene terugkeert. Indien, daarentegen, de Sultan eenen anderen vertegenwoordiger zendt, zal de heer Coletti geene zwarigheid meer opperen, maar verklaart zich bereid zich aan de voorwaarden, welke de Porte voorschrijft te onderwerpen. Op die wijze zou het tusschen de beide regeringen gerezen geschil geëindigd zijn en de diplomatieke betrekkingen tusschen Konstantinopel en Athene hervat worden.

Deze schikking schijnt echter niet naar den zin van het turksch gouvernement te zijn. Naar dezer meening, is het niet mogelijk dat de Sultan op den inhoud van zijn ultimatum terugkome, en moet hij hetzelve onveranderd handhaven, wat het ook kosten moge. De Porte zou zich voorzeker wel handelbaarder vertoonen, indien zij niet eene gehoorende toenadering hunner aanmatigingen bij de vreemde diplomatie vond.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 27 maart. De nadering van de bijeenkomst van den Rijks landdag geeft aanleiding tot eene groote beweging in de hoofdstad. Een groot getal afgevaardigden zijn reeds gekomen. De vertrekken der voornaamste hotels zijn tegen buitensporige prijzen besproken. Een lid van den adel heeft een verblijf in het Noorden-hotel gehuurd voor 6 louis d'or per dag. Men vreest te regt dat gedurende de zitting, de prijzen der levensmiddelen zeer in prijs zullen stijgen even als zulks bij gelegenheid der kroning van den koning geschied is, toen de koning plaats had.

De beambten der schatkist houden zich druk bezig met het opmaken van den staat der administratie. Men weegt het goud en zilver, hetwelk aldaar bewaard wordt. Dit geeft aanleiding tot de veronderstelling dat de koning voornemens is, den Landdag volkomen bekend te maken met den toestand des lands.

— Het hanoversch gouvernement heeft de belasting op het gemaal en geslagt afgeschaft; dezelve zullen vervangen worden door eene vermeerdering van grondlasten.

— 28 maart. Het edict van verdraagzaamheid, waarover reeds zoveel gesproken is, zal eerstdaags uitgevaardigd worden; want de beraadslagingen, welke daaromtrent gehouden werden, zijn ten einde gebragt. Het geen daarvan bekend is, komt op het volgende neder: Men zal de Kerken onderscheiden in erkende godsdiensten en gedoogde sekten. De vereenigde Evangelische Kerk, welke thans de Staatskerk is, en de Roomsch Katholijke Kerk maken de erkende godsdiensten uit, alle andere eeredienaren, de zoogenaamde dissidenten, de dopsgezinden, de duitsch catholieken of afgescheidenen zullen begrepen zijn in de reeks van getolereerde eeredienaren en afhankelijk zijn van het ministerie van binnenlandsche zaken en policie. De eerstgenoemde zullen behooren tot het ministerie van eeredienaren. De geestelijken der getolereerde sekten zullen de sacramenten mogen bedienen, de registers van den burgerlijken stand houden en bewaren, zullende deze eene officieele waarde hebben. De belangrijkste vraag welke zoude bij de beraadslagingen worden te weten aan wien de kerkelijke goederen zouden behooren, ingeval eene gemeente van de erkende Kerk tot eene der sekten overging. Men zegt dat deze vraag ten voordeele der Staatskerk beslist is, hoe gering het getal dergenen, die van dezelve gemeen blijven moge wezen.

— De *Köln. Zeit.* verzekert, dat het ontwerp tot vermeerdering der regten op de stokerijen aan den algemeenen Landdag zal voorgesteld worden. Die maatregel zou dienen tot vervanging den regten op het gemaal en het geslagt, waarvan de afschaffing beslist schijnt. Het blad voegt er bij dat men te veel

schaffing der laatste en de vermindering op gelegt van proces-akten verwacht.

ENGELAND.

LONDEN, 31 maart. De laatste tijdingen van de Kaap de Goede Hoop melden dat de nieuw benoemde gouverneur der kolonie, sir Henry Pottinger, den 27 januarij aan de Kaap gekomen en plegtelijk geïnstalleerd is.

Men weet dat lord Palmerston aan de Noordsche Kabinetten geschreven heeft, om zich bij Engeland te voegen in de beoordeeling van het huwelijk van Montpensier. Men zegt dat de antwoorden dier Kabinetten thans te Londen ontvangen zijn. Het Russisch gouvernement zou zich verklaren voor eenige tenuitvoerlegging der gevolgen van het verdrag van Utrecht en zou de geldigheid der verandering van grondbeginsel en het huwelijk Montpensier niet aannemen. Oostenrijk moet in onbepaalde bewoordingen geantwoord hebben, zonder bepaald besluit te nemen. Rusland wil koningin Isabella niet erkennen, doch weigert zich uit te laten over de gevolgen van het huwelijk Montpensier.

— Wij deelden onlangs de vernuftige uitlegging mede welke eenige soorten van protestanten in Engeland en Ierland aan de oorzaken der aardappelziekte gaven. Eenige dier oorzaken zijn op nieuw vermeld in een adres, hetwelk aan den aartsbisschop van Canterbury gericht is, daarin leiden wij:

1°. In 1829 zijn de *afgodendienaars* in de beide Kamers toegelaten;

2°. In 1833 heeft men in Ierland een stelsel van opvoeding aangenomen, hetwelk bestemd is *om de misleidende verdichtselen en gevaarlijke dwalingen*, welke wij gewoon zijn de catholijke godsdienst te noemen, te doen onderwezen worden.

3°. Door onderscheidene Parlementsakten zijn buitensporige sommen gelds goedgekeurd voor de uitbreiding van het papismus.

4°. In 1844 heeft men de titels der *valsche goden van den man der zonde* (*alias* de catholijke bisschoppen) erkend en hen op dezelfde lijn gesteld als de bisschoppen der kerk van Christus.

5°. In 1845 heeft men eene geregelde toelage goedgekeurd voor het seminarie van Maynooth, alwaar bijgeloof, afgoderij en duizend afschuwelijke dingen geleerd worden.

De onderteekenaren van dit stuk, die voor zich zelven de eer der nuilviddingt, dat de ziekte der aardappelen juist overeenkomt met de geregelde straffe van het seminarie van Maynooth, willen erkennen, zijn meer dan ooit verontwaardigd tegen het papismus en het gouvernement, sedert de aartsbisschop van Canterbery geen acht op hun adres geslagen heeft. Zij zullen weldra den primaat van Engeland beschuldigen, van de medeplichtige der papisten te zijn, en door zijne onverschilligheid de trouweloosheid, de vervloekingen des Hemels over Groot-Britannie af te roepen.

IERLAND.

In de laatste vergadering van het repeal-genootschap heeft de heer John O'Connell de meest verregaande bedoelingen van het Jonge Ierland doen kennen. Hij heeft de hoop geuit, dat de heeren O'Brien en zijne vrienden, wier verwijdering zoo gevoeligen slag aan de zaak der herstelling heeft toegebragt, in den boezem van het genootschap zullen terugkeeren, om deel te nemen aan de gezamenlijke werkzaamheden en hunne pogingen te steunen, die van al de leden, van het gansche volk, de zaak van Ierland te doen zegevieren.

SPANJE.

MADRID, 27 maart.

De minister van financien heeft gisteren in de vergadering der afgevaardigden verklaard, dat de beschuldigingen weldra aan het onderzoek van het Hof zullen onderworpen worden.

De minister heeft aan het ministerie magtiging gevraagd tot het bij voortduring heffen van be-

— maart. De Koningin heeft haar ministerie ontslagen en een nieuw kabinet benoemd, bestaande uit *gematigden* der meerderheid en drie leden van het gedeelte der oppositie, hetwelk men de linkerzijde noemt. Deze laatste zijn: de heeren Pacheco, voorzitter van den raad en minister van buitenlandsche zaken, Salamanca, minister van financien, en Pastor Diaz, minister van openbaar onderwijs. De gematigden zijn: de generaal Mazarredo, minister van oorlog, Sotello, minister van marine en Benavides, minister van binnenlandsche zaken.

— 29 maart. Het nieuwe ministerie heeft zich gisteren in het Congrès aangeboden met de verklaring zijn programma betreffende de in- en uitwendige staatkunde, welke het voornemens is te volgen, bloot te leggen.

Eene eerste proef welke in den boezem van het Congrès, op voorstel van de leden der gematigde partij, heeft plaats gehad, gaf aan het nieuwe kabinet eene aanzienlijke meerderheid. Dit voorstel strekte om den heer Salamanca, minister van financien, te verpligten rekenschap af te leggen als voormaligen leverancier van den staat en pachter van een aantal takken van openbare inkomsten; hetzelve is met 134 tegen 56 stemmen verworpen.

— Heden is het ministerie voltallig gemaakt. De heer Arrazola, die deel maakte van het ministerie Perez de Castro, onder het regentschap van Maria Christina, geweigerd hebbende de portefeuille van justitie te aanvaarden, heeft de Koningin den heer Bohaminde tot die betrekking benoemd, deze behoort tot de gematigde partij van het Congrès.

De generaal Serrano heeft zich gisteren voor het eerst bij den tapporteur, die met de instructie van zijn proces belast is, vertoond; men denkt dat aan die zaak geen gevolg zal gegeven worden.

— Gisteren heeft de deputatie uit het Congrès aan de Koningin het antwoord op de troonrede aangeboden. De Koningin heeft geantwoord: « De « woorden van getrouwheid, welke gij, namens het « Congrès uitdrukt, vervullen mij met het lee« digst genoegen, want ik zie daarin een bewijs van de « krachtige en voordeelaanbrengende ondersteuning, « welke dit ligchaam steeds aan mijnen Troon en « aan de instellingen biedt. »

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 april. Men verzekert dat een ministerraad zich in zijne laatste zitting met de kwestie van het verschil tusschen Griekenland en Turkije heeft bezig gehouden. Er zijn depeches van den heere de Bourqueney te Konstantinopel gezonden en daarin wordt hem voorgeschreven, om den heer Coletti met klem bij den Divan te ondersteunen.

— Het is thans zeker dat de wet op de vrijheid van onderwijs in de Paasch-week aangeboden zal worden.

— Mgr. de aartsbisschop van Toulouse heeft den grond gelegd tot eene inrigting, welke bestemd schijnt eene groote uitbreiding te zullen erlangen en een onmeetbaar nut te zullen stichten, zoo wel in de maatschappelijke als godsdienstige orde. Z. H. W. heeft, met het Vaste-Mandement een dekreet uitgevaardigd, waarbij ingesteld wordt eene associatie voor de *viering van den Zondag*, waaraan wij vermeenen de bepalingen te moeten mededeelen.

» Art. 1. Wij rigten in ons bisdom op eene associatie, welke ten doel zal hebben de stipte viering van den zondag tot stand te brengen.

» Art. 2. De personen, welke deel willen nemen aan die associatie, zullen zich verbinden.

» 1°. van niet persoonlijk, noch door anderen hunne onderworpene personen, op de zon- en andere gebodene heilige dagen eenig werk of eenige handeling, door de Kerk op die heilige dagen verboden, te verrigten of te doen verrigten, buiten het geval van volstrekte noodzakelijkheid.

» 2°. bij voorkeur in hunne aankoopen en bestellingen kooplieden en werklieden te bezoeken, die zich onthouden, van op dezelfde dagen te verkoopen of te doen verkoopen, te arbeiden of te laten arbeiden.

» 3°. hunne bloedverwanten, vrienden en andere personen, op welke zij eenigen invloed hebben, zoo veel de omstandigheden het toelaten, te vermanen om de Gode gewijde dagen te heiligen en inzonderheid de bevelen niet te overtreden.

» 4°. zooveel in hun vermogen is bij te dragen om de uitvoering der wet van 22 maart 1841, over den arbeid der kinderen in de fabrijken te bevorderen.

» Art. 4. De kinderen beneden de zestien jaren zullen niet gebezigd kunnen worden op Heer- zon- en wettelijk erkende feestdagen.

» Art. 6. De hoofden der fabrijken zullen moeten beslissen over den onverwijdelijken arbeid, welke, van de zijde der kinderen, op zon- en feestdagen toegelaten zal moeten worden in fabrijken waar onophoudelijk vuur brandt, enz. en om het eerste onderwijs en het godsdienstig onderrigt der kinderen te verzekeren.

BELGIE.

BRUSSEL, 2 april. Op de graanmarkt van heden was eene merkbare daling in de prijzen zigtbaar. De markt was goed voorzien. Eene zekere hoeveelheid van tarwe is tegen ƒ 11 verkocht, al de andere onder dien prijs tot ƒ 9 toe.

De overheid had de noodige maatregelen genomen om alle kunstmatige rijzing te voorkomen; en deze maatregelen hadden ten gevolge dat twaalf zakken graan in beslag genomen werden en de houder naar den commissaris van policie werd gebragt, om daar verklaring te geven over eenige manœuvres, welke hem ten laste werden gelegd.

— Eergisteren heeft de vermaarde prediker, de E. P. Lacordaire het diploma van doctor in de wijsbegeerte, hem door de Hooge school van Luik toegekend, ontvangen.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 7 April.

Eergisteren avond arriveerde in deze stad Mgr. Grooff, bisschop van Canea, in partib. Inf. Vicarius Apostolicus van Neerlands Indie, pastoor van Batavia, thans na droevige gebeurtenissen, welke in de Oost zijn voorgevallen, en de zoo grievende ballingschap van Z. Hoogw. en Z. Hs. getrouwe en ijverige medewerkers ten gevolge hebben gehad, tijdelijk belast met eene zending, als Visitator Apostolicus naar de West-Indien; werwaarts zijne Hoogwaardigheid in den loop dezer maand op reis zal gaan.

Gisteren ochtend vierde Zijne Hoogw. de heilige geheimen in de kapel van het Liefde-Huis. In den loop van den dag bragt de Hoogw. eenige bezoeken af, en bragt den nacht door aan de pastorie van den Zeer eerw. Heer deken en pastoor der St. Jans-Kerk, alwaar Z. H. Hoogw. heden de heilige geheimen gevierd heeft en in den loop van den dag deze stad weder verlaten zal, zich van hier naar het Groot-Seminarie begevende.

GRAVE den 28 maart. Wij vernemen dat het aan Z. H. Paus Pius IX behaagd heeft, bij decreet van den 10 januarij 1847, N°. 93, den Hoogeerw. Heer J. H. Schoffer, oud-Apostolisch Prefect der Nederlandsche Oost-Indische Zendelingen enz. thans te *Beek*, nabij *Nijmegen*, woonachtig, te benoemen tot surnumerair Geheim Kamerheer van Z. H. den Paus. Dat decreet ging vergezeld van eenen belangrijken en voor den Hoogeerw. Heer Schoffer hoogst vereerenden brief van Z. Em. den kardinaal Franzoni, Prefect van de H. Congregatie *de propaganda Fide*. Evengemeld decreet van Z. H. is gelijkmatig door eene beschikking van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, dd. 17 dezer, N°. 62, waarbij den Hoogw. heere Schoffer het aannemen en dragen der daartoe betrekkelijke insignien wordt vergund.

(*Godsdienstvr.*)

's HAGE, 5 april. De koning is thans geheel hersteld en heeft, naar men verneemt, weder aanvang gemaakt met de verrigting van hooger deszelfs gewone bezigheden. Men ziet dan ook spoedig vele besluiten en beschikkingen op aanlegige zaken te gemoet.

GRONINGEN, 20 maart. Door den ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen alhier in der tijd aan den agent van 's Rijks schatkist, mede alhier, onderscheiden stukken van 25 cents of (zoogenaamde oude zesdepenningen) aangeboden doch door dezen geweigerd. Immers hij beweerde, dat deze muntstukken vielen in de letter der resolutie van Z. Exc. den heer minister van financien, dd. 6 maart jl., N°. 1, dien tengevolge zijn door den ontvanger deze ingekeurde 25 centstukken aan den minister van financien ter goedkeuring toegezonden.

Nu vernemen wij, dat deze 25 centstukken door den minister van financien aan den heer agent zijn toegezonden, met te kennengeving, dat deze 25 centstukken niet vallen in den geest der resolutie van den 6den maart jl., N°. 1, waar dat de resolutie alleen ziet op de *versch gemunte* stukken, tot welke de misdadige hand der geldvervalsching zich nu ook had uitgestrekt.

Hiermede zal men nu de zaak der oude zesdehalven wel kunnen houden voor afgedaan. (*C. Ct.*)

Heden overleed alhier plotseling, ten gevolge eener algemeene ontsteking, onze geliefde vader en Behuwd vader, de heer *JOHANNES FRANCISCUS VAN HAL*, in den ouderdom van 75 Jaren.

Oisterwijk den 29 Maart 1847.

Uit naam van Broeder, Zusters en Behuwd-Broeders

C. J. G. VAN HAL.

Eenige Kennisgeving.

*** *A. P. BOLSIUS*, Notaris te *'s Bosch*, zal voor zijne principalen opveilen en verkoopen:

BINNEN *'s HERTOGENBOSCH.*

1°. Een HUIS en ERF in de Kerkstraat, letter E. 3, V. E. 3, Kad. Sectie H. 1078, belend door den volgenden Koop en Mejufvr. MUNCK, in huur bij den Heer DE HAAN tot 30 April 1848 voor f 220 's jaars.

2°. Een HUIS en ERF in de Kerkstraat, letter E. 2, V. E. 2, Kad. Sectie H. 1079, belend door den vorigen Koop en den Heer VAN PELT, strekkende achter tegen den volgenden Koop.

3°. Een HUIS en ERF in de Torenstraat, gekw. letter C. 334, V. C. 323, Kad. Sectie H. Een gedeelte van No. 1079, belend door Mejufvr. COPPENS en den vorigen Koop.

De 2e en 3e Koop, zijn te aanvaarden tegen 30 april 1847, en zullen in Massa en Perceelen worden geveild.

4°. Een HUIS en ERF in de Peperstraat, letter C. 137.

Deze Verkoop, zal geschieden te *'s Bosch* in het Eindhovensch-Koffijhuis bij M. LANDHEER, op *Donderdag den* 15 *April* 1847 provisioneel, zullende de finale Verkoop, op *Donderdag den* 29 *April* daaraanvolgende gehouden worden, telkens ten 7 uren des avonds

---

INRIGTING VOOR ONDERWIJS,

IN

KOOPHANDEL EN NIJVERHEID

te Amsterdam.

OUDERS OF VOOGDEN, die hunne ZONEN of PUPILLEN op eene der SCHOLEN dezer INRIGTING wenschen geplaatst te zien, gelieven hiervan schriftelijk of mondeling opgave te doen aan den Heer Directeur J. J. ALBERDA, voor den 10den April e. k.

Door vermeerdering van Localen kan thans ook aan de aanvragen der Jonge Lieden van buiten deze Stad woonende Familien tot Inwoning, en bij voorwaarden, Directeur, worden voldaan.

HET PROGRAMMA DER INRIGTING is verkrijgbaar aan het Local, Warmoesstraat, No. 206, en door Boekhandelaars en Postkantoren alaar te ontbieden.

Namens het Bestuur:

Amsterdam, 16 *Maart* 1847. W. J. C. VAN HASSELT.

S. SARPHATI.

TENTOONSTELLING TE UTRECHT

VAN VOORWERPEN VAN

Inlandsche Nijverheid en Kunst.

De Commissie voor de Utrechtsche Tentoonstelling van Voorwerpen van Inlandsche Nijverheid en Kunst meent de belanghebbenden te moeten herinneren:

Dat voormelde Tentoonstelling zal plaats hebben en voor het Publiek geopend zal zijn op Dingsdag den 15e Junij en volgende dagen,

Dat alle voorwerpen, in ons Vaderland vervaardigd, mits voorzien van een Certificaat van oorsprong, zullen worden aangenomen;

Dat dit Certificaat, benevens alle andere stukken tot deze Tentoonstelling betrekking hebbende, kraghtens gunstige dispositie van Zijne Majesteit, van den 16 Maart 1847 No. 55, vrijgesteld zijn van zegel en van de formaliteit en het regt van registratie;

Dat de Voorwerpen voor de Tentoonstelling bestemd, van den 1e tot den 7e Junij aan het adres der Commissie in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen moeten worden toegezonden;

Dat deze Tentoonstelling zal gevaard gaan met eenen aankoop en verloting van eenige der ten toon gestelde Voorwerpen;

En eindelijk, dat een meer uitvoerig Programma zoowel voor de Tentoonstelling als voor de Loterij op franco aanvraag bij den Secretaris der Commissie kan verkregen worden.

Uitgebragt op last der Commissie

Utrecht, 29 Maart 1847. voornoemd,

P. H. J. WELLENBERGH,

Secretaris.

HET STOOMJAGT JAN VAN ARKEL

zal gedurende de ZOMERDIENST, te beginnen 5 *April*, van *'s Bosch* vertrekken des morgens stipt ten 8 ure, van *Gorinchem* per Diligence van *Gend en Loos* ruim tijdig voor het vertrek van den tweeden Spoortrein van *Utrecht* te *Amsterdam* te arriveren.

Het vertrek van *Schiedam* is des middags ten 12½ ure, van *Rotterdam* ten 1 ure, van *Gorinchem* circa 4½ ure na de aankomst der Diligence van *Gend en Loos*, welke van *Amsterdam* vertrekt per tweede Spoortrein en van Utrecht na aankomst derzelve aldaar.

De Kantoren zijn te *'s Hage* bij den Heer *P. J. KOENS*.

Te *Amsterdam* op den Dam, Directeur *M. J. VAN DER HULST*.

Te *Utrecht* op het Vreeburg in het Logement bij den Heer *J. VAN STRIJKENBERG*.

NB. Bij de vorige plaatsing dezer Annonce, was abusivelijk het vertrek van *Rotterdam* een uur uitgelaten.

MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN,

GROOTE MAAT.

KATOENEN- EN WOLLEN MANUFACTUREN,

bij zich belendelijk in de gunst van het Publiek behandeling tot vastgestelde Prijzen.

De Ondergeteekende heeft de Eer het geëerde Publiek te berigten, dat degenen alhier opgerigt eene Civiele behandeling tot vastgestelde Prijzen.

Rotterdam, Maart 1847.

A. VERHAGEN, Notaris, residerende te *St. Michiels-Gestel*, als daartoe regterlijk benoemd, zal, voor de Erven van wijlen den Heer J. KOLB, publiek opveilen en verkoopen:

ONDER *ST. MICHIELS-GESTEL*.

1°. Eene sedert weinige jaren nieuw gebouwde HUIZINGE, met eene daaraan staande WONING, TUIN en ERVE, staande bij het Dorp, tusschen de twee bruggen, Sectie F. Nis 461, 462 en 463, groot 5 Roeden 59 Ellen.

Dit HUIS is geschikt tot Heerenhuizing en tot het uitoefenen van allerlei affaire.

2°. Een Perceel HOFLAND bij de Groote Brug, aan het Dorp, Sectie F. No. 458, groot 21 Roeden, 90 Ellen.

3°. Een Perceel BOUWLAND, in de Theede-Akkers, Sectie E. No. 347, groot 83 Roeden, 70 Ellen.

4°. Een Perceel BOUW- en WEILAND met HOUTGEWASSEN, genaamd de Gagelveen aan de plein, groot 4 Bunders 57 roeden en 40 Ellen.

5°. Acht Perceelen WEILAND met HOUTGEWASSEN aan elkanderen op de Meildoorn, Sectie B. Nis. 1427 tot en met 1435; groot te zamen 1 B. 80 Roeden en 30 Ellen.

6°. Een Perceel WEILAND aldaar, genaamd de Peeswerde, Sectie B. 83, Roeden 70 Ellen, met den rijweg groot 3 Roeden 19 Ellen.

7°. Een BOSCH met welig wassende Eikenboomen, aldaar, Sectie B. No. 776, groot 5 Roeden 50 Ellen.

8°. Een SCHAARBOSCH aldaar, Sectie B. No. 78[illegible], groot 23 Roeden 90 Ellen.

9°. Een BOSCH, met jonge welwassende Eikenboomen beplant, gelegen als voor, Sectie B. No. 782, groot 14 Roeden 80 Ellen.

De Verkooping zal geschieden te *St. Michiels-Gestel* in huize van G. VAN JAARSVELD in de Grondeel Loeve, provisioneel op Dingsdag den 13e April 1847 en finaal op Dingsdag den 27e dier maand, telkens des namiddags ten vier ure.

Nadere Informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris *A. VERHAGEN*, voornoemd.

*** In een **Tabaks-Affaire** binnen de Stad VRAAGT men een **LEERLING** met *franco* brieven onder Letter A. aan den Uitgever dezer Courant.

De Notaris *ROTTERS*, residerende te *Driel*, zal voor zijne principalen op Woensdag den 14e April 1847, des namiddags 4 ure, te *Vlijmen*, ten huize van den Heer VAN HEESBEEN, in het openbaar veilen en verkoopen tien dagen daarna finaal VERKOOPEN

8 PERCEELEN **Bouwland** en 4 PERCEELEN **Hooiland**, gelegen te *Vlijmen*, 3 PERCEELEN **Hooiland**, gelegen onder *Engelen*, en 1 PERCEEL **Hooiland**, gelegen onder *Drunen*, bij gedrukte billetten.

16 koopers op te schrijven.

Graanmarkt

VAN

's HERTOGENBOSCH

Dingsdag 6 April.

ROGGE f 11.15, f 12.00 a f 12.35.

BOEKWEIT f 8.00, f 8.50 a f 9.15.

HAVER f 4.25, f 5.00, f 5.25.

AMSTERDAM 7 April.

Nieuwe Tarwe tot verhoogde prijzen bij partij, ter verzending gekocht. In entr. 127 p. d. Norder f 468, 127 p. b. Pools f 450.

Inl. Rogge lager afgegeven, overige soorten prijsh., 124 p. Zweedsche f 360, 118 p. Odess. f 348.

Raapolie dadelijk en op levering iets duurder, per cw. f 38. Vlieg. f 37½.

Lijnolie per 6 cw. f 32½. Vlieg. f 31½ a 32. Hennepolie per 6 cw. f 33. Vlieg. f 32½.

Raapkoeken f 78 a 82. Lijnkoeken f 11 a 13.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren op Maas te Grave en van de Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

Datums	MAAS TE GRAVE			DIEZE TE 'S BOSCH			
	BOVEN AP.	GEWAS.	GEVALLEN.	BOVEN 0.		ONDER 0.	GEWASSEN.	GEVALLEN.
April	ell. dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen dm.	dm.	dm.
4	6 53	"	"	"	"	1 "	6	"
5	6 67	14	"	"	"	0 97	6	"
6	6 70	3	"	"	"	0 85	12	"
7	" "	"	"	"	"	0 77	8	"

De 0. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 3 April 22 voet 4 duim.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.